

Η Μάχη στα Γαυγάμηλα- Η μάχη που έκρινε την ιστορία του κόσμου

/ [Ιστορία - Εθνικά Θέματα](#)

Την 1η Οκτωβρίου του 331 π. χ πραγματοποιήθηκε μια απο τις αποφασιστικές μάχες που έκριναν την ιστορία του κόσμου. Η μάχη στα Γαυγάμηλα αποτέλεσε το αποκορύφωμα της εκστρατείας του Αλεξάνδρου. Ο Δαρείος Γ΄ μετά απο την πρώτη συνάντηση του με τον Μ. Αλέξανδρο στην Ισσό (333 π. Χ) που έχασε την μάχη, προκειμένου να αποτρέψει έναν αλλο πόλεμο, πρόσφερε την παράδοση όλων των περιοχών δυτικά του Ευφράτη, υψηλά λύτρα για τα χαρέμια που είχαν αρπαχτεί απο τον Αλέξανδρο στην Ισσό και το χέρι της κόρης του. Όμως ο Αλέξανδρος τα απορρίπτει. Ο σκοπός του ήταν η κατάκτηση της αυτοκρατορίας των Αχαιμενίδων.

Μια μέρα αναφέρανε ανιχνευτές ότι ο Δαρειός είχε αρχίσει με την συγκρότηση ενός τεράστιου στρατού στον Ευφράτη. ο Δαρειός ήτανε έτοιμος να ξεκινήσει την αποφασισμένη μάχη. Αλλά ο Αλέξανδρος ήθελε να περιμένει μέχρι ο Δαρειός να έχει προσλάβει και τον τελευταίο Πέρση. Εκ τούτου ήθελε να είναι σίγουρος ο Αλέξανδρος ότι καμιά άλλη μάχη δεν ήτανε περισσότερο αναγκαία.

Ο στρατός του Αλέξανδρου αποτελούνταν απο 40.000 άνδρες πεζούς και 7.000 ιππείς. Απέναντι στους Πέρσες ήτανε σημαντικά αριθμητικά κατώτεροι. Όμως ο στρατός του αποτελούνταν απο εξαιρετικά έμπειρους Βετεράνους και οι σύντομες εντολές τους κατα την διάρκεια της μάχης θα ήταν χρήσιμες και αυτο ήτανε ένα πλεονέκτημα. Ο στρατός του αποτελούνταν απο τους εταίρους ιππείς οι οποίοι ήτανε οπλισμένοι με λόγχες. Οι υπασπιστές το ίδιο ένοπλοι όπως οι Έλληνες οπλίτες χωρίς να είναι τόσο περιορισμένοι στην ελευθερία κινήσεων. ο Αλέξανδρος εξάλλου είχε τους πεζεταίρους που ήτανε με εξαιρετικά μακριές λόγχες οπλισμένοι και τους συνήθως ελαφρά οπλισμένους στον στρατό του. Ο φίλιππος ο πατέρας του Αλέξανδρου είχε αναμορφώσει έναν ισχυρό στρατό απο χαλαρές κινητοποιήσεις φυλετικών ομάδων με αυτόν τώρα θα μπορούσε να επιτεθεί. Στον στρατό του παρατάχθηκαν ακόμη πολλοί σύμμαχοι και μισθοφόροι απο την Ελλάδα και απο όλα τα Βαλκάνια. Απο τον πατέρα του είχε μάθει ο Αλέξανδρος το πεζικό μόνο για αμυντικούς σκοπούς να το χρησιμοποιήσει και να περιμένει την κατάλληλη στιγμή και έπειτα με το βαρύ ιππικό των εταίρων να ακολουθήσει μια προσωπική τακτική. Αυτή η τακτική όπως και στην μάχη της Ισού και αυτήν τη φορά θα βοηθούσε στην νίκη.

Μάχη στα Γαυγάμηλα

Μετά από την ήττα του στην Ισού, ο Δαρειός είχε στην διάθεση του δύο χρόνια για να συγκροτήσει έναν στρατό. Για να δημιουργήσει μια αριθμητικά μεγάλη ποσοτική δύναμη ελέγχει και προσλαμβάνει κάθε άνδρα στο βασίλειο του που είχε πολεμικές ικανότητες στον τομέα του εξοπλισμού. Πολλοί απο αυτούς όμως ήτανε ανίκανοι ή δεν ήτανε καθόλου εκπαιδευμένοι, αυτο οδήγησε στο τέλος σε πανικό. Ο στρατός του μεγάλου βασιλιά αποτελούνταν απο πολλές διάφορες φυετικές ομάδες, πεζούς στρατιώτες και ιππείς απο την Μεσοποταμία απο την Βαβυλωνία και απο τα παράλια του Περσικού κόλπου. Ο στρατός του Δαρείου ανερχόταν το κατώτερο στους 250.000 άνδρες απο αυτούς 30.000 ήτανε Έλληνες μισθοφόροι και 12.000 Βακτριανοί ιππείς. Σε αντίθεση με την πλειοψηφία του στρατού του το ιππικό αποτελούνταν απο έμπειρους μαχητές. το κέντρο του αποτελούνταν απο τους Κάρας(πολιτοφυλακή)που ήταν μόνιμα οπλισμένοι. Οι Ινδοί διέθεσαν για την μάχη 15 οπλισμένους ελέφαντες, επίσης 200 απο τα δρεπανηφόρα άρματα θα χρησιμοποιούσαν με τα οποία θα σκορπούσαν τον φόβο στον εχθρό. Με αυτά θα

διέσπασαν στην διάρκεια της μάχης την Μακεδονική φάλαγγα. Επιπλέον παρατάχθηκε η βασιλική φρουρά μαζί με μονάδες μισθοφόρων και Έλληνες οπλίτες. Μετά απο την συγκρότηση του στρατού του ο Δαρείος έστειλε τους κατασκόπους να περιεργαστούν το κατάλληλο πεδίο μάχης. Ήθελε να αξιοποιήσει την αριθμητική ανωτερότητα του στρατού του, πιστεύοντας οτι θα πίεζε τον Αλέξανδρο στην μεγάλη μακριά πεδιάδα του Τίγρη. Ο μεγάλος βασιλιάς διέταξε έναν απο τους αξιωματικούς του να παρακολουθήσει την ανοχύρωση του εχθρού, ωστόσο θα έπρεπε να περάσει ανενόχλητος. Ο Αλέξανδρος έπρεπε με τα στρατεύματα του να διέβη τον ποταμό Ευφράτη χωρίς εμπόδια, ο ίδιος κινήθηκε απο την Βαβυλωνία και κατευθύνθηκε προς τα βόρεια. Στα Άρβηλα πρότεινε ο μεγάλος βασιλιάς ένα μέρος στο οποίο διευθέτησε τον στρατό του στην πεδιάδα ανάμεσα στον Τίγρη και Ζαβ. Ο Δαρείος διέταξε να καθαριστεί αυτή η πεδιάδα απο κάθε ανωμαλία εδάφους έτσι ώστε να μπορέσουν να χρησιμοποιηθούν τα δρεπανηφόρα άρματα. Ο Αλέξανδρος είχε στόχο το κέντρο της Μεσοποταμίας, στη Θάψακο προχώρησε με τα στρατεύματα του απο τον Ευφράτη και έκαμψε μετά προς βορειοανατολικά. Όταν πληροφορήθηκε οτι ο Περσικός στρατός μόνο λίγες μέρες πορείας νοτιότερα στην πεδιάδα των Γαυγαμήλων, είχε εμφανιστεί, αμέσως διέταξε να διευθετηθούν σε μια τοποθεσία.

Με την πλειοψηφεία του στρατού του, το ευνοϊκό έδαφος, τους οπλισμένους ελέφαντες και την μεγάλη πολεμική δύναμη ο Δαρείος ήτανε τελείως σίγουρος οτι θα ήταν νικητής. Όμως οι Πέρσες φοβότανε μια επίθεση των Μακεδόνων κατα την διάρκεια της νύχτας ώστε διατάζουν τους άνδρες να μείνουν ξάγρυπνοι και να είναι οπλισμένοι συντεταγμένοι για μια επίθεση. Ο Παρμενίωνας σχεδίασε μια τέτοια επίθεση, όμως ο Αλέξανδρος την απορρίπτει. Τη νύχτα αποτελείωσε το σχέδιο επίθεσης και άφησε τους άνδρες του στην ησυχία τους. το σχέδιο περιείχε ορισμένες καινοτομίες στη διαμόρφωση. Ο Αλέξανδρος για να αντιμετωπίσει την πρώτη γραμμή των Περσών και για να μην υπάρχει δυνατότητα περικύκλωσης της Μακεδονικής πτέρυγας, τοποθέτησε ένα δεύτερο τμήμα στρατευμάτων πίσω απο τη φάλαγγα των σαρισσοφόρων. Αυτούς τους είχε διατάξει σε οποιαδήποτε προσπάθεια περικύκλωσης να κάνουν μια επιστροφή έτσι ώστε να σχηματίσουν ένα τετράγωνο. το Περσικό μέτωπο αποτελούνταν κυρίως απο ιππείς και ήταν αριστερά και δεξιά ενισχυμένο με δραπανηφόρα άρματα. Μεταξύ αυτών τοποθετήθηκαν και ενιαία πεζικά στρατεύματα, αν και αυτά ήτανε μαζί με τους ελέφαντες στο μέσο συμπυκνωμένοι. ο Δαρείος βρισκόταν όπως και στην Ισό με την φρουρά του, πίσω απο το κέντρο, αλλά είχε απο πίσω του το πεζικό των Βαβυλωνίων ως προστασία. Τμηματικά περιλάμβανε η παράταξη των Περσών 3-4 χιλιόμετρα. Ο Αλέξανδρος τοποθέτησε στη φάλαγγα του τους σαρισσοφόρους στη μέση και άφησε τους εταίρους ιππείς όπου ήταν ο ίδιος επικεφαλής να παραταχθούν στην δεξιά πτέρυγα. Ανάμεσα στο ιππικό και στην φάλαγγα

τοποθέτησε τους κινούμενους υπασπιστές. Η αριστερή του πτέρυγα ήταν κατειλημμένη από το Θεσσαλικό ιππικό και το Ελληνικό ιππικό, αυτοί δέχονταν εντολές από τον Παρμενίωνα. Πίσω από την φάλαγγα πήρε θέση, όπως είχε σχεδιαστεί ένα στράτευμα με ελαφρά οπλισμένους πεζούς και ιππείς. Το σχέδιο του Αλέξανδρου ήταν πολύ τολμηρό. Αυτός ήθελε τις δυνατές Περσικές ιππικές συμμαχίες, με πλευρική επίθεση να τις διασπάσει ανοίγοντας ένα χάσμα στη μέση, το οποίο θα τον οδηγούσε σε μια ιππομαχία με τον Δαρείο Γ΄. Ο Αλέξανδρος επιτίθεται στον Δαρείο και αυτός τρέπεται σε φυγή αφήνοντας την μάχη.

Η μάχη άρχισε στην αρχή διστακτικά αφού ο Αλέξανδρος επιχείρησε με αυτοσχέδιες κινήσεις να βρεί ένα ευνοϊκό σημείο επίθεσης για να αντιμετωπίσει τα δρεπανηφόρα άρματα. Παρέτεινε και συμπύκνωσε την δεξιά πτέρυγα. Ο Μεγάλος βασιλιάς υπολόγιζε σε μια από τα πλάγια επίθεση και έδωσε την εντολή επίθεσης στο ιππικό της αριστερής πτέρυγας, ώστε εκεί να ακολουθήσει μια εξαγριωμένη συμπλοκή. Η χρησιμοποίηση των δρεπανηφόρων αρμάτων όπως αναμενόταν ευνοϊκή στην μάχη, αποδείχθηκε άχρηστη. Πρώτα οι ελαφρά οπλισμένοι εξολόθρευσαν τους ηνίοχους ρίχνοντας τους λόγχες, μετά άνοιξε η παράταξη της φάλαγγας ώστε να μπορέσουν τα μαχητικά άρματα ανενόχλητα να περάσουν και μετά στο βάθος εξοντώθηκαν. Ωστόσο τα στρατεύματα του Μεγάλου βασιλιά πίεσαν πάρα πολύ την Μακεδονική φάλαγγα και ο Αλέξανδρος έπρεπε να ανεχθεί βαριές απώλειες. Αλλά με την προχώρηση της Περσικής αριστερής πτέρυγας η παράταξη των Περσών σύντομα εκ τούτου περιήλθε σε ακαταστασία. Ο Δαρείος ήταν μόνο ακόμη καλυμμένος από την σωματοφυλακή του, την στιγμή αυτή άρχισε η επίθεση του Αλέξανδρου με το ιππικό του κατά του Περσικού κέντρου, πλησιάζοντας τον επικύνδινα. Ο Δαρείος τρέπεται σε φυγή αν και η μάχη για τους Πέρσες δεν ήταν ακόμη χαμένη. Η φρουρά του όμως παραμένει και αντιστέκεται μάταια από φόβο, εκτιμώντας τον προσωπικό κίνδυνο που διέτρεχε. Την φυγή του Δαρείου οι άνδρες του την αντιλήφθηκαν, ως σημάδι οπισθοχώρησης, μετά από αυτό διασπάστηκε όλο το συνολικό Περσικό μέτωπο. Μετά από την φυγή του Μεγάλου βασιλιά ο Αλέξανδρος δεν μπόρεσε μολαταύτα να τον φέρει πίσω. Μετά από την νίκη του ο Αλέξανδρος γιόρτασε με μεγάλη περηφάνια ως «βασιλιάς της Ασίας» και ο Δαρείος μετά από την φυγή του έχασε τα νόμιμα δικαιώματα του και αργότερα δολοφονήθηκε από τον Βήσσο.

[Πηγή: cognoscoteam](#)